

Työ- ja elinkeinoministeriön vastaukset ympäristöministeriön välittämiin valiokunnan kysymyksiin koskien aluehallintouudistusta (HE 13/2025 vp):

Elinvoimakeskusten ja maakuntien liittojen roolit alueiden kehittämisessä

Elinvoimakeskuksen roolia aluekehittämisessä on lausuntokierroksen jälkeen täsmennetty ja kuvattu tarkemmin elinvoimakeskuksia koskevan lakiehdotuksen säännöskohtaisissa perusteluissa. Perusteluissa todetaan, että elinvoimakeskusten tehtävänä on alueiden kehittäminen valtion vastuulla olevissa toimeenpano- ja kehittämistehtävissä oman toimialueensa maakunnissa. Elinvoimakeskuksen rooli alueiden kehittämisessä vastaa siten nykyistä ELY-keskusten roolia alueiden kehittämisessä. Voimassa olevassa ELY-keskuksia koskevassa laissa aluekehittämisen tehtäviin viitataan sekä toiminta-ajatusta että tehtäviä koskevissa säännöksissä. Elinvoimakeskuksia koskevassa lakiehdotuksessa on pyritty selkeyttämään keskusten roolia aluekehittämisessä sekä kuvaamaan alueen elinvoiman edistämistehtävää, joka osaltaan kehittää aluetta. Lakiehdotuksella järjestellään valtion toimintoja. Sillä ei muuteta maakuntien liittojen roolia aluekehittämisessä, josta säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021).

Elinvoimakeskusten strategia ja suhde maakuntien liittoihin

Elinvoimakeskuksia koskevan lakiehdotuksen 7 §:ssä säädetään elinvoimakeskusten toimintaa koskevien yleisten tavoitteiden saavuttamista sekä alueiden näkemysten huomioon ottamista varten laadittavasta elinvoimakeskusten yhteisestä strategia-asiakirjasta. Sillä ohjataan keskusten toiminnan yleistä suunnittelua, ohjausta ja järjestämistä. Lisäksi kullekin keskukselle laaditaan strateginen tulossopimus. Asiakirjat laaditaan hallituksen toimikaudeksi, ja niiden sisältö tarkistetaan tarvittaessa vuosittain. Maakuntien liitot osallistuvat strategian sekä tulossopimusten valmisteluun. Asiakirjojen luonnoksia käsitellään maakunnan yhteistyöryhmissä (MYR) kuten aikaisemminkin ELY-keskusten osalta on tehty ja säädetty (756/2021, 20 §).

Maakuntien liittojen maakunnan pitkän aikavälin strategisiin linjauksiin perustuvasta maakuntaohjelmasta säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja Euroopan alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021). Uudistuksella ei muuteta maakuntien suunnittelua koskevaa säädöspohjaa. Elinvoimakeskusten strategisessa ohjauksessa otetaan huomioon maakuntien strategiat ja maakuntaohjelmat.

Riikka Ristinen

Erityisasiantuntija

Työ- ja elinkeinoministeriö